

ג ל י ר ג ד ת ל ע י ד ון ב פ ר א ת ה א ש ר ע

ערוכה בידי נחמה ליבוביץ - השנה השש עשרה

י"ל ע"י מוסד תורה והשכלה למבוגרים ולנוער
התחזרות נשי מזרחי באמריקה

16

בא ערה גליגונה ויקהל ונקודי לא הוסיפו השנה בגולל היומי באהל. ג.ל.

מ. (תש"ד) 13 זבח התודה. ז' י"ב - ט"ו

א. מ"ב האם על תודה

הכתב והקבלה: לפי דעה שד"ל לשון הודאה שבלשון חכמים שפרשו "החזקת
טובה" אצלם התודאה העצמית, אמנם במשך הוא בעד מה מענין "תודה"
שבלשון המקרא, כי זו לשונה בעצם ורשונה "הכנעה"; כי שורש "תודה" -
נתינת יד = הכנעת עצמו לדבון אחרים, כמו (איכה) "מצרים נתנו יד", ...
וכניעה המכונה בשלה "תודה" היא מטני הכרת מעלה האדון עליו, לא
מיראה ולא מהחלה. (ובזה נבין תהילת שלמה (מלכים א' ו'): "בהנגף עמך
לפני אוריב... ויבז אליך וחדוד את שמך" כלומר הכנעה הנתינת לחשובה...
וכן זבח תודה הוא קרבן שאדם מביא להראות הכנעתו למינוי יח'. לפיכך
אחר שהזכיר אסף (תהלים ב' ח' - י"ד), כי אין חפץ לה' בעולות וזבחים,
כי לו חיתו יעד, אמר (ב' י"ד) "זבח לאלוקים תודה ושלם לעליון בדרך",
כלומר אע"פ שאין חפץ לה' בעולות וזבחים, אשר הן כליל לגבוה כדמות
מחנה ולא למתנויבו הוא צריך, הנה חפץ הוא בשלמים הנאכלים לבעלים,
וחם מטני מיניית:

ראשית: אם לתודה להראות הכנעתו על כל אשר הטיב עמנו לשעבר,
ושנית: ואם לנדוד ולנדבה להתחנן לבו על העתיד, והוסיף ואמר: (ב' ט"ו)
"ויקראני ביום צרה" - כנגד הנזרים. "אשלחך ותכבדני" - כנגד החודא.

עיון בתהלים מעמורנו וחטבר האם פרש הכתב והקבלה
כאן את פסוק י"ד כששורט - אם לא ?

2) תהלים ג"א: הטיבה הרצונך אם ציון תבנה חומות ירושלם
אז תחמץ זבחי צדק עולה וכליל.

ראב"ע עמ: זבחי צדק הם שלמים; עולה היא עולה חמיד ומוטמית.

א) למה לא הוזכרו בפסוק גם השאט ואשם?

אב) העוהדות דברי הראב"ע לפסוקנו בנגוד לדברי הכוז"ק בשאלה א'?

ב. שאלת לשון וטבון

י"ב אם על תודה יקריבנו והקריב על זבח התודה חלות מצות...

- 1) פעמים הוזכרה בפסוק המלה "תודה", האם אחת התודאה בשתי הפעמים
או שתיים הודאותיה - ומה הן?
- 2) פעמים הוזכרה מלת "על" בפסוק, האם אחת התודאה בשתי הפעמים
או שתיים הודאותיה - ומה הן?
- 3) לירועי שמה לצו: כן תרגמו שניה מתרגומינו:
מנדלסון (רמב"ן): ווען מאן עט צום דאנק - אפער ברינגען ווייל,
זא מוט מאן ביי דעם דאנק - אפער ברינגען
אונגעווייניג קוכען...

J.R.Hirsch: Wann wegen Dankes pflicht er es nahebringt, so bringt er dem
Dankesmahlopfer mit Oelberuehrte Mazzothbrode....
איזה מהם תרגום מדויק יותר (קרוב יותר למשט הפסוק) ובמה?

ג. י"ב: אם על תודה יקריבנו

רש"י ד"ה אם על תודה יקריבנו: אם על דבר הודאה, על כס שנעשה לו, כגון
יורדי הים והולכי מיברות וחבושי בית סחר וחולה שנתפא, שאין צריכין
להודות, שכתוב בהן: "יודו לה' חסדו ונפלאותיו לבני אדם ויזבחו זבחי
תודה" (תהלים ק"ז כ"א-כ"ב) - אם על אחת מאלה נדר שלמים הללו - שלמי
תודה הם ומעונות להם האמור בענין, ואין. נאכלין אלא ליום ולילה.
א) אם רצה רש"י לפרש באלו הודאות יקריבונה - למה לא התחיל דבריו
"על כס שנעשה לו" ומה ראה להקדים "אם על דבר הודאה"?

2) א) הטור דברי רש"י ה"ל למזמר ק"ו
ה"א רבקה שצריכה להודות" סתמית בתהלים ואצלנו ברש"י בסדר שונה
- מה יכולה להיות הסבה לכך?

3) למה באו ברש"י שלש הראשונות כלשון רבים והאחרון כלשון יחיד?

השאלות הטעמוניות X קטרי והטעמוניות XX קרות ביותר, יפתור כ"א לפי הבנתו.
שאלות וגם תשובות נא לשלוח לנחמה ליבוביץ, קרית משה ירושלים